

H O T Ă R Ă R E A nr.1-39/2025
privind examinarea proiectului legii pentru modificarea
unor acte normative (evaluarea performanțelor judecătorilor și procurorilor)

14 februarie 2025

municipiul Chișinău

Examinând proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (*evaluarea performanțelor judecătorilor și procurorilor*), audiind informația prezentată de către doamna Aliona Nesterov, Consiliul Superior al Procurorilor -

C O N S T A T Ă :

Pe rolul Consiliului Superior al Procurorilor se află, spre examinare, demersul secretarului general adjunct al Guvernului, Roman Cazan, prin care se solicită exprimarea viziunii instituționale asupra proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (*evaluarea performanțelor judecătorilor și procurorilor*).

Potrivit demersului de avizare, în ședința secretarilor generali din data de 03.02.2025, secretarul de stat al Ministerului Justiției, Stanislav Copețchi, a prezentat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, înregistrat cu numărul unic 57/MJ/2025, solicitând transmiterea acestuia spre avizare autorităților interesate, în vederea exprimării punctului de vedere prin prisma competențelor instituționale.

Din nota de fundamentare se atestă că proiectul de lege, care constituie obiectul prezentei hotărâri, elaborat de Ministerul Justiției, are drept scop fortificarea și dotarea cu pârgii și instrumente de lucru a mecanismelor interne de verificare a integrității judecătorilor și procurorilor care nu sunt subiecți ai procedurii de evaluare externă, reglementată de *Legea nr.62/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de justiției și Legea nr.252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative*.

Astfel, elaborarea proiectului urmărește, ca obiectiv general, asigurarea continuității reformelor privind consolidarea performanțelor și integrității judecătorilor și procurorilor, precum și ajustarea cadrului normativ pentru menținerea unui nivel ridicat de integritate pentru toți judecătorii și procurorii, inclusiv pentru cei care sunt subiecți ai evaluării externe, precum și remedierea curențelor legislative identificate.

Proiectul reglementează modificări la *Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură*, și anume includerea unor temeuri noi de inițiere a procedurii de evaluare extraordinară, precum și extinderea cercului de subiecți care pot iniția această procedură.

Suplimentar, sunt introduse proceduri clare pentru evaluarea ordinară și extraordinară, stabilindu-se termene fixe și criterii obiective. Se determină o delimitare clară a circumstanțelor în care aceste evaluări sunt aplicabile, precum și a calificativelor care pot fi acordate în urma procesului de evaluare. De asemenea, se impune majorarea ponderii criteriului de integritate, consolidând astfel importanța acestuia în determinarea nivelului de profesionalism și etică al judecătorilor și procurorilor. În plus, se extinde durata mandatului membrilor colegiilor din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor de la patru la șase ani, asigurând o mai mare stabilitate și continuitate în activitatea de evaluare.

Se propune, totodată, instituirea unor mecanisme clare de contestare a rezultatelor evaluărilor, astfel încât să fie asigurat un proces echitabil și transparent pentru toți subiecții evaluați și extinderea termenului de contestare a hotărârilor colegiilor din subordinea Consiliului, de la 5 zile la 10 zile lucrătoare.

Analizând din perspectiva competențelor constituționale proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative privind evaluarea performanțelor judecătorilor și procurorilor, înregistrat cu numărul unic 57/MJ/2025, Consiliul Superior al Procurorilor a susținut conceptual oportunitatea aprobării acestuia, subliniind necesitatea clarificării unor aspecte pentru a asigura coerența, previzibilitatea și aplicabilitatea normei, opinia instituțională consolidată fiind detaliată în anexă, parte integrantă a hotărârii.

Astfel, s-a considerat esențial ca inițierea evaluării extraordinare să fie fundamentată pe constatări clare și verificabile, rezultate din controale oficiale efectuate de Procuratura Generală sau Inspekția procurorilor, și nu pe formulări vagi, precum „existența dubiilor” privind neîndeplinirea atribuțiilor. O astfel de formulare, lipsită de precizie juridică, putea genera interpretări subiective și riscul unor decizii discreționare, contravenind principiului previzibilității actelor normative.

Totodată, Consiliul a subliniat necesitatea clarificării tipurilor de evaluări, în special a modului în care erau definite și aplicate criteriile de „reputație” și „integritate”. În lipsa unor standarde clar delimitate, exista riscul unor interpretări arbitrare care puteau afecta imparțialitatea și predictibilitatea procesului. În acest sens, s-a propus explicarea faptului că „reputația” trebuia să se refere strict la aspectele profesionale, iar „integritatea” să fie definită clar, cu indicarea metodei de evaluare și a surselor de verificare.

Cu privire la activitatea colegiilor, Consiliul a considerat esențială menținerea detașării membrilor Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor, precum și extinderea acestui regim și asupra membrilor Colegiului de disciplină și etică. Examinarea cauzelor disciplinare presupunea un grad ridicat de independență și imparțialitate, iar membrii Colegiului de disciplină și etică, păstrând statutul de procurori activi, ar putea fi expuși presiunilor ierarhice sau conflictelor de interese. Prin urmare, detașarea lor ar asigura o implicare deplină și o exercitare imparțială a mandatului, consolidând credibilitatea procesului disciplinar.

În ceea ce privește regulamentele interne, Consiliul a considerat inoportună publicarea acestora în Monitorul Oficial, având în vedere că ele nu reglementează raporturi juridice externe, fiind deja accesibile pe site-ul oficial al instituției.

În concluzie, CSP a subliniat că ajustările propuse sunt esențiale pentru a garanta un cadru normativ clar, echilibrat și eficient, care să asigure obiectivitatea, transparența și profesionalismul în gestionarea carierei procurorilor.

Având în vedere argumentele expuse, în temeiul prevederilor art.70 alin.(1) lit. u) art.77 din Legea nr.3/2016, pct.4.1, secțiunea VI, lit. c) din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor, aprobat prin Hotărârea nr.12-225/16 din 14.09.2016, Consiliul Superior al Procurorilor -

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A aviza proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (*evaluarea performanțelor judecătorilor și procurorilor*), înregistrat cu numărul unic 57/MJ/2025, cu prezentarea punctului de vedere astfel după cum a fost formulat în anexă, parte integrantă a hotărârii emise.

2. Hotărârea se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor, www.csp.md, directoriile *Hotărâri* și *Transparență*.

**Președintele Consiliului
Superior al Procurorilor**

semnat

Dumitru OBADĂ

TABELUL COMPARATIV

la proiectul Legii pentru modificarea unor acte normative (evaluarea performanțelor judecătorilor și procurorilor)

Conținutul normei propuse spre avizare	Propuneri de modificare	Argumentarea propunerii
<p>Articolul 29 alin. (2) Procurorul este supus evaluării ordinare a performanțelor o dată la 5 ani. Performanțele persoanei numite în funcția de procuror se evaluează după primul an.</p>	<p>După cuvântul „ani” se fie completat cu „de activitate”.</p> <p>Aceiași propunere de completare este și pentru sintagma „primul an”.</p>	<p>Adăugarea sintagmei „<i>de activitate</i>” după „<i>ani</i>” / „<i>an</i>” este necesară pentru a asigura claritatea și previzibilitatea normei juridice, garantând că evaluarea performanțelor procurorului <u>se raportează la activitatea efectivă desfășurată și nu doar a trecerii timpului</u>.</p>
<p>Articolul 29 alin. (4) lit.c) în cazul participării la concursul pentru ocuparea funcției de procuror-șef;</p>	<p>După „procuror-șef” se fie completat cu „sau de adjunct al procurorului-șef”.</p>	<p>Adăugarea sintagmei „<i>sau de adjunct al procurorului-șef</i>” este necesară pentru a asigura uniformitatea normei cu dispozițiile art. 22 alin. (4) și (5), care stabilesc că atât procurorii-șefi, cât și adjuncții acestora trebuie să fie înscrși în Registru și să fie supuși evaluării performanțelor înainte de numire, precum și cu art. 25 alin. (1) și (4), care reglementează proceduri unitare de numire și durata mandatului pentru aceste funcții, <u>confirmând că atât procurorii-șefi, cât și adjuncții acestora urmează aceeași procedură de selecție și evaluare</u>.</p>
<p>Articolul 29 alin. (4) lit.d) dacă din circumstanțele și din materialele cauzei disciplinare rezultă necesitatea efectuării evaluării performanțelor;</p>	<p>Se propune o altă redacție a literei d): d) dacă, în urma examinării cauzei disciplinare, circumstanțele și materialele cauzei demonstrează necesitatea evaluării performanțelor acestuia.</p>	<p>Această redacție va fi în acord cu prevederile existente ale art. 51 alin. (6) din Legea nr. 3/2016 privind Procuratura, care conferă Colegiului de disciplină și etică competența de a formula o recomandare către Consiliul Superior al Procurorilor pentru dispunerea evaluării extraordinare a performanțelor procurorului vizat, în cazul în care circumstanțele și materialele cauzei demonstrează necesitatea unei astfel de evaluări.</p> <p>Prin urmare, reglementarea propusă pentru lit. d) are rolul de armonizare a normelor existente, asigurând un cadru procedural clar, previzibil și uniform. Totodată, noua formulare <u>va identifica exclusiv Consiliul Superior al Procurorilor ca unic subiect</u> cu competență de inițiere a procedurii de evaluare extraordinară pe acest segment.</p> <p>În același timp, aceasta îi va conferi dreptul de a se sesiza din oficiu, ca urmare a examinării cauzei disciplinare, având în vedere rolul său de „instanță de apel” în ierarhia de examinare a procedurii disciplinare.</p>

		<p>Astfel, declanșarea evaluării extraordinare <u>nu va mai fi condiționată strict de o propunere formulată de Colegiul de disciplină și etică</u>, ceea ce va permite o intervenție mai promptă și eficientă în situațiile care o impun.</p> <p>Examinarea unei cauze disciplinare nu presupune în mod automat aplicarea unei sancțiuni disciplinare, <u>însă aceasta poate scoate în evidență necesitatea unei reevaluări profesionale</u> a procurorului vizat. În acest sens, evaluarea extraordinară poate reprezenta <u>o măsură complementară</u>, destinată verificării competențelor profesionale și a modului de exercitare a funcției, atunci când circumstanțele cauzei disciplinare indică potențiale deficiențe, <u>dar nu justifică neapărat o sancțiune</u>. Această abordare asigură o mai bună delimitare între răspunderea disciplinară și procesul de evaluare a performanțelor, evitând aplicarea unor măsuri disproporționate și consolidând obiectivitatea și echilibrul în gestionarea carierei procurorilor.</p>
<p>Articolul 29 alin. (4) lit.e) în cazul existenței dubiilor privind neîndeplinirea sau îndeplinirea cu întârziere sau necorespunzătoare a atribuțiilor de procuror-șef, fără o justificare rezonabilă.</p>	<p>Această normă trebuie revizuită sau exclusă.</p>	<p>Actuala prevedere privind inițierea evaluării extraordinare conține termeni precum „existența dubiilor”¹, „neîndeplinirea atribuțiilor” și „fără o justificare rezonabilă”, care sunt imprecisi și susceptibili de interpretări subiective, putând conduce la decizii discreționare.</p> <p>Aceasta contravine principiului previzibilității legii, consacrat în Legea nr. 100/2017, și poate crea riscul utilizării evaluării ca un instrument de presiune asupra procurorilor-șefi.</p> <p>Pentru a asigura obiectivitate și transparență, inițierea evaluării extraordinare ar trebui bazată pe constatări clare și verificabile, rezultate din controale oficiale realizate de Procuratura Generală sau Inspekția procurorilor. Această măsură este justificată prin atribuțiile prevăzute de art. 11 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 3/2016, care stabilește că Procurorul General <u>exercită control asupra activității procurorilor</u>, și de art. 89/1 alin. (9) lit. a), care acordă Inspekției procurorilor competența <u>de verificare a activității procurorilor și a organizării procuraturilor</u>.</p> <p>În prezent, controalele periodice și inopinate efectuate la nivelul procuraturilor deja permit identificarea deficiențelor în managementul acestora, oferind o bază clară pentru măsuri corective. <u>Controalele efectuate de Procurorul General și/sau de Inspekția procurorilor sunt realizate în mod legitim și în baza unor</u></p>

¹ Acest criteriu a fost criticat de Comisia de la Veneția în Opinia CDL-AD(2023)005

		<p>criterii clare, respectiv, dacă rezultatele acestora ar evidenția deficiențe în managementul procuraturii, să poată fi formulată o propunere justificată de inițiere a evaluării extraordinare a procurorului-șef.</p> <p>Legarea procedurii de evaluare extraordinară de astfel de controale ar elimina riscul aplicării arbitrare a normei și ar asigura că <u>evaluarea procurorilor-șefi este fundamentată pe date obiective și verificabile.</u></p> <p>Motivul de fond al evaluării trebuie să fie clar definite și bazate pe criterii obiective, evitând astfel aplicarea discreționară a procedurii. Acestea ar trebui să fie legate de rezultatele controalelor oficiale, iar inițierea evaluării să fie fundamentată pe documente verificabile, și nu pe „dubiile” unor persoane sau instituții.</p> <p>Prin urmare, art. 29 alin. (4) lit. e) <u>ar trebui revizuit astfel încât procedura de evaluare extraordinară să fie declanșată doar în urma unor controale documentate, eliminând posibilitatea unor decizii bazate pe percepții subiective.</u></p>
<p>Articolul 29 alin. (5): (5) Evaluarea extraordinară a performanțelor procurorului poate fi inițiată de: a) procurorul care solicită evaluarea extraordinară a performanțelor – în cazurile prevăzute la alin. (4) lit. a) și b); b) membrii Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor – în cazul prevăzut la alin.(4) lit. c); c) membrii Consiliului Superior al Procurorilor, din oficiu sau la propunerea Inspecției procurorilor sau Colegiului de disciplină și etică – în cazul prevăzute la alin. (4) lit. d);</p>	<p>Propunere de revizuire a redacției alin.(5): (5) Evaluarea extraordinară a performanțelor procurorului poate fi inițiată: a) la solicitarea procurorului, în cazurile prevăzute la alin. (4) lit. a) și b); b) de Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor, în cazul prevăzut la alin. (4) lit. c); c) de Consiliul Superior al Procurorilor sau la propunerea Colegiului de disciplină și etică, în cazul prevăzut la alin. (4) lit. d); d) de Consiliul Superior al Procurorilor, din oficiu sau la propunerea Procurorului General ori a Inspecției procurorilor, în cazul prevăzut la alin. (4) lit. e).</p>	<p>În varianta anterioară, formularea de la lit.a) - „<i>procurorul care solicită evaluarea</i>” - putea sugera că acesta inițiază direct procedura, ceea ce nu reflecta exact mecanismul procedural. Redacția propusă - „<i>la solicitarea procurorului</i>” - precizează clar că evaluarea se inițiază la solicitare, dar decizia aparține autorității competente.</p> <p>Excluderea termenului „<i>membrii</i>” de la lit. b)-d) ar clarifica aspectul că inițierea evaluării extraordinare este rezultatul unei decizii colective a organului colegial, nu a acțiunii individuale a unui membru, evitând orice interpretare eronată care ar putea sugera că un membru al organului colegial ar avea competența de a declanșa unilateral procedura de evaluare.</p> <p><u>Se propune excluderea „Inspecției procurorilor” de la lit. c)</u>, întrucât, potrivit art. 49 alin. (1) din Legea nr. 3/2016, <i>după finalizarea verificării sesizării privind o posibilă abatere disciplinară, inspectorul emite una dintre următoarele decizii motivate:</i> a) <i>de încetare a procedurii disciplinare, dacă nu identifică niciun temei pentru tragerea la răspundere disciplinară;</i> b) <i>de transmitere a materialelor la Colegiul de disciplină și etică, dacă identifică un temei pentru tragerea la răspundere disciplinară.</i></p>

<p>d) membrii Consiliului Superior al Procurorilor din oficiu, cu indicarea motivelor pentru care este necesară evaluarea – în cazul prevăzute la alin. (4) lit.e)</p>		<p>Din interpretarea acestor prevederi rezultă că <u>rolul Inspecției procurorilor se limitează la examinarea sesizărilor prin prisma existenței sau inexistenței unei abateri disciplinare</u>, fără a avea atribuții complimentare, în speță -evaluarea performanțelor procurorilor.</p> <p>Prin urmare, <u>examinarea în fond a unei cauze disciplinare și identificarea unor circumstanțe care pot justifica declanșarea unei evaluări extraordinare a performanțelor revin exclusiv Colegiului de disciplină și etică și Consiliului Superior al Procurorilor</u>, acestea fiind structuri competente care, în urma unei analize detaliate a circumstanțelor cauzei disciplinare, pot constata dacă se impune necesitatea inițierii unei verificări suplimentare a competențelor profesionale ale procurorului vizat, respectiv - inițierea unei proceduri extraordinare de evaluare a performanțelor.</p> <p>Prin urmare, includerea Inspecției procurorilor în această procedură <u>ar fi nejustificată și neconformă cu arhitectura normativă a mecanismului disciplinar stabilit prin Legea nr. 3/2016</u>, întrucât atribuțiile acestei structuri sunt limitate la examinarea sesizărilor disciplinare exclusiv din perspectiva existenței sau inexistenței unei abateri disciplinare, fără competența de a decide asupra necesității unei evaluări extraordinare a performanțelor procurorului.</p> <p>Astfel, <u>rolul Inspecției procurorilor se va axa strict pe efectuarea controalelor periodice sau inopinate la nivelul procuraturilor</u>, conform art. 89/1 alin. (9) lit. a) din Legea nr. 3/2016, <u>iar rezultatele acestor controale vor putea constitui temei distinct pentru inițierea evaluării extraordinare, în conformitate cu art. 29 alin. (4) lit. e), în redacția propusă</u> (vezi argumentarea pentru modificarea acestei prevederi). Această delimitare clară a competențelor va asigura coerența cadrului normativ, prevenind suprapunerile de atribuții și evitând confuziile legate de rolul Inspecției procurorilor în procedurile de evaluare profesională.</p>
<p>Articolul 29 alin. (2) alin.(3): (2) Evaluarea performanțelor procurorilor se realizează în baza următoarelor criterii:</p>	<p>Se propune completarea criteriului prevăzut la alin. (2) lit. c) cu cuvântul „<i>reputația</i>”, astfel încât va avea următoarea redacție: alin.(2)</p>	<p>➤ Completarea criteriului cu „<i>reputația</i>” la alin.(2) lit.c) se justifică prin faptul că reputația profesională este un element esențial al integrității și reflectă percepția publică asupra eticii și profesionalismului procurorului.</p>

<p>a) competența profesională, care are o pondere de 40% din totalul evaluării;</p> <p>b) competența organizatorică, care are o pondere de 20% din totalul evaluării;</p> <p>c) integritatea, care are o pondere de 40% din totalul evaluării.</p> <p>(3) Evaluarea performanțelor procurorului care ocupă funcții de conducere, se realizează în baza următoarelor criterii:</p> <p>a) capacitățile manageriale;</p> <p>b) calitatea administrării subdiviziunii conduse;</p> <p>c) aptitudini de integrare și comunicare;</p> <p>d) reputația și integritatea;</p> <p>e) în cazul exercitării inclusiv a atribuțiilor de procuror de execuție, pe lângă criteriile prevăzute la lit.a)- d), urmează a fi evaluate și criteriile prevăzute la alin. (2).</p>	<p>lit.c) reputația și integritatea, care are o pondere de 40% din totalul evaluării.</p> <p>Se propune reconfigurarea criteriilor de la alin.(3), prin simetrie proximală cu cele de la alin.(2), după cum urmează:</p> <p>a) capacitățile manageriale;</p> <p>b) competența profesională;</p> <p>c) reputația și integritatea.</p> <p>Se propune expunerii textului de la lit.e) într-un punct distinct.</p>	<p>Mai mult, organisme de specialitate internaționale precum GRECO (Grupul de State Împotriva Corupției) și Comisia de la Veneția pun accent pe integritatea și reputația magistraților ca factori determinanți ai încrederii publice în justiție.</p> <p>Totodată, se atrage atenția asupra <u>necesității clarificării tipurilor de evaluări</u>, întrucât termenii „<i>reputația</i>” și „<i>integritatea</i>” au o sferă largă de interpretare și pot genera incertitudini în aplicare, determinând implicații juridice și de competență care nu sunt întotdeauna clar delimitate.</p> <p>Astfel, <u>nu este explicit</u> dacă „<i>reputația</i>” se referă strict la <u>reputația profesională sau include și alte aspecte personale</u>, iar prin prisma criteriului „<i>integritate</i>”, nu este clar dacă evaluarea <u>vizează integritatea etică, integritatea financiară sau ambele.</u></p> <p><u>Utilizarea criteriului „<i>integritate</i>” în ceea ce privește componenta sa financiară trebuie să fie clar reglementată și aplicată într-un cadru previzibil.</u> În prezent, acest criteriu are un caracter temporar și singular, fiind utilizat doar până la finalizarea evaluării procurorilor care nu sunt subiecți ai Legii nr.252/2023. Pentru a asigura coerența și uniformitatea procesului, <u>reglementarea sa trebuie aliniată la mecanismul stabilit de această lege</u>, care detaliază în mod exhaustiv metodele de verificare și sursele de informații.</p> <p>Legea nr. 252/2023 stabilește proceduri clare pentru evaluarea integrității financiare, incluzând analiza declarațiilor de avere și interese, verificarea discrepanțelor dintre venituri și cheltuieli și utilizarea unor informații furnizate de autorități competente. <u>În lipsa unei metodologii similare la nivel de lege organică</u>, aplicabile în cadrul Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor, există riscul ca verificarea să fie realizată fără un cadru unitar, ceea ce ar putea duce la aplicarea unor standarde diferite în funcție de fiecare caz în parte, ceea ce poate afecta predictibilitatea evaluării.</p> <p>Pentru a evita interpretările arbitrare și aplicarea neunitară a criteriului, este necesar ca acesta să fie reglementat în mod simetric cu Legea nr. 252/2023, astfel încât verificarea integrității financiare să se realizeze conform unor principii obiective și verificabile. <u>Fără o astfel de reglementare, există riscul ca procesul de evaluare să fie neclar, subiectiv și expus unor contestări bazate pe lipsa unor criterii predictibile, obiective și transparente.</u></p>
--	--	---

		<p>Astfel, se consideră judicios definirea precisă a domeniului de evaluare și stabilirea unor criterii bine delimitate, astfel încât interpretările să nu fie aplicate dicreționar.</p> <p>➤ Reconfigurarea alin.(3) urmărește alinierea criteriilor de evaluare a procurorilor-șefi cu cele aplicabile procurorilor de execuție, menținând elementele esențiale pentru ambele categorii.</p> <p>Excluderea lit. b) și c) din alin. (3) se justifică prin faptul că formularea propusă în proiect nu este clar definită, <u>nu stabilește indicatori măsurabili și generează suprapuneri cu criteriul „capacitățile manageriale”.</u></p> <p>În ceea ce privește lit. b) „<i>calitatea administrării subdiviziunii conduse</i>”, <u>aceasta constituie un aspect esențial al competenței manageriale</u>, care este deja reglementat la lit. a). Un procuror cu funcție de conducere este evaluat în baza capacității sale manageriale generale, care include organizarea, planificarea, luarea deciziilor și eficiența în administrarea activității subdiviziunii. Prin urmare, menținerea unui criteriu separat ar duce la o dublare nejustificată și la crearea unei evaluări paralele.</p> <p>În ceea ce privește lit. c) „<i>aptitudini de integrare și comunicare</i>”, acest criteriu nu este măsurabil în mod obiectiv și nu poate fi aplicat uniform în cadrul unei proceduri de evaluare clar reglementate. <u>Comunicarea și integrarea sunt elemente complementare</u>, greu de cuantificat fără indicatori preciși și fără riscul unor interpretări diferite de la caz la caz. În plus, „<i>comunicarea</i>” este un criteriu aplicabil în mod indirect, <u>care poate fi utilizat ca subcriteriu în evaluarea performanței manageriale și capacității profesionale în cadrul noilor criterii propuse.</u></p> <p><u>Expunerea textului de la lit. e) într-un punct distinct se justifică prin faptul că acesta are o structură normativă și de reglementare</u>, mai degrabă decât un caracter de criteriu definitoriu utilizat în procesul de evaluare. Celelalte criterii enumerate la aliniatul respectiv <u>au rolul de a stabili standarde de evaluare, în timp ce lit.e) introduce un element procedural sau de reglementare.</u></p> <p>Astfel, <u>nu se încadrează ca un criteriu de fond, ci mai degrabă ca o normă care guvernează modul de aplicare a evaluării.</u></p>
--	--	--

<p>Articolul 30. Procedura și criteriile de evaluare a performanțelor procurorilor (5) Regulamentul menționat la alin. (4) se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor.</p>	<p>Se propune excluderea.</p>	<p>În acord cu art.1 alin.(1) din Legea nr. 173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale este indicat expres că „<i>Legile, promulgate de Președintele Republicii Moldova, hotărârile Parlamentului, decretul Președintelui Republicii Moldova, hotărârile și dispozițiile Guvernului, actele Curții Constituționale și ale Curții de Conturi, actele normative ale organelor centrale de specialitate ale administrației publice, ale Băncii Naționale a Moldovei și ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare, precum și actele normative de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare la tratatele internaționale, însoțite de textul tratatului în limba română, inclusiv textele anexelor și documentelor aferente, rezervele și declarațiile Republicii Moldova la tratat efectuate la momentul semnării, ratificării, acceptării, aprobării sau aderării, actele normative referitoare la suspendarea, denunțarea sau stingerea tratatelor internaționale, ordinul ministrului afacerilor externe și integrării europene prin care se aduce la cunoștința publică data intrării în vigoare, a suspendării sau data stingerii tratatelor internaționale*</i> se publică în <i>Monitorul Oficial al Republicii Moldova**</i>, editat de Agenția Națională de Presă “<i>Moldpres</i>”, în limba română,..”.</p> <p>Prin urmare, nu există o normă imperativă care să genereze obligația publicării în Monitorul Oficial a actelor normative interne cum sunt regulamentele CSP.</p> <p>Logica prevederii <i>supra</i> analizată derivă din faptul că reglementările interne nu au un impact direct asupra publicului larg și nu sunt destinate să fie aplicate în raporturi juridice externe. Aceste reglementări sunt aplicabile doar procurorilor, iar publicarea lor pe cale oficială nu ar adăuga valoare procesului. În contrast cu actele legislative, care reglementează drepturi și obligații aplicabile întregii societăți, reglementările interne ale CSP sunt menite să stabilească proceduri și norme de funcționare în cadrul procuraturii, fără a afecta raporturile juridice externe.</p> <p>Există deja mecanismul de transparență prin care reglementările interne ale CSP pot fi puse la dispoziția celor interesați, cum ar fi publicarea acestora pe site-ul oficial al Consiliului Superior al Procurorilor la rubrica „acte normative”. Această platformă este suficientă pentru asigurarea unui acces adecvat și eficient la informațiile relevante, fără a le face publice într-o manieră care nu adaugă complexitate procesului.</p>
--	-------------------------------	--

<p>3. La articolul 31¹ alineatul (5²) textul „alin. (2) și (3)” se substituie cu textul „alin. (4) și (6)”, iar după cuvintele „se publică” se completează cu cuvintele „în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și”.</p>	<p>Se propune excluderea propunerii de modificare „iar după cuvintele „se publică” se completează cu cuvintele „în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și”.</p>	<p>Respectiva propunere se raportează la raționamentele argumentative sugerate la analiza excluderii alin.(5) art.30.</p>
<p>4. La articolul 70, alineatul (2) după cuvintele „se publică” se completează cu cuvintele „în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și”.</p>	<p>Se propune excluderea.</p>	<p>Respectiva propunere se raportează la raționamentele argumentative sugerate la analiza excluderii alin.(5) art.30.</p>
<p>Articolul 83: alineatul (6/1) se abrogă; la alineatele (11) și (11/1), cuvintele „Colegiului de disciplină și etică” se substituie cu cuvântul „colegiilor”;</p>	<p>Nu se susține.</p>	<p>Aceste amendamente trebuie apreciate ca fiind nejustificate și inoportune, întrucât nu există o fundamentare clară care să justifice excluderea alin. (6/1) din Legea nr. 3/2016. <u>Această normă a fost introdusă recent, intrând în vigoare la 04.08.2023, iar de la adoptare nu a avut aplicabilitate practică, ceea ce înseamnă că nu au fost identificate deficiențe în implementare și nici nu s-a demonstrat că ar avea un impact negativ asupra sistemului de evaluare a procurorilor.</u></p> <p>Mai mult, reglementarea respectivă a fost adoptată în cadrul unui concept de reformă, <u>având drept scop consolidarea mecanismului de evaluare și selecție a procurorilor.</u> Nota de fundamentare a modificării inițiale a subliniat importanța acestui colegiu în asigurarea unui proces obiectiv și eficient de evaluare, iar <u>eliminarea sa ar fi contrară principiilor reformei și ar putea afecta coerența și funcționalitatea sistemului de evaluare.</u></p> <p>De asemenea, trebuie menționat că noul Colegiu, rezultat din fuzionarea fostelor două structuri (Colegiul de evaluare și Colegiul pentru selecție), are un rol central în procesul de evaluare și selecție a procurorilor, <u>având în vedere volumul semnificativ de activitate care îi revine.</u> Acesta este responsabil nu doar de <u>evaluarea performanțelor profesionale</u>, ci și de <u>evaluarea etică și financiară a procurorilor</u> care nu sunt subiecți ai procedurii de vetting prevăzute de Legea nr. 252/2023. Acest proces este complex și implică verificări detaliate/amplu,</p>

		<p>cea ce necesită resurse umane specializate și metodologii riguroase de apreciere.</p> <p>În plus, având în vedere <u>numărul mare de concursuri</u> ce urmează să fie organizate pentru ocuparea funcțiilor vacante, eliminarea acestei norme riscă să genereze disfuncționalități semnificative în organizarea și desfășurarea procedurilor de selecție. <u>Volumul de muncă al Colegiului este direct influențat de necesitatea ocupării acestor posturi prin concurs</u>, iar numărul actual al pozițiilor vacante este suficient de mare pentru a cauza întârzieri considerabile și dificultăți în acoperirea acestor funcții.</p> <p>De asemenea, trebuie subliniat faptul că procurorii care doresc să participe la concursurile trebuie să dețină o evaluare activă a performanțelor profesionale, realizată în ultimii doi ani, și să fie înscrși în Registrul candidaților. <u>În prezent, niciun procuror nu deține o evaluare valabilă, ceea ce creează un blocaj procedural, făcând imposibilă participarea la concursurile planificate.</u> Această situație evidențiază importanța menținerii și aplicării normei, pentru a asigura continuitatea în ocuparea funcțiilor vacante și buna funcționare a sistemului.</p> <p>Prin urmare, eliminarea alin. (6/1) nu este doar nejustificată, ci și prematură, în condițiile în care norma <u>nu a fost încă aplicată, iar impactul său real asupra sistemului nu a fost evaluat obiectiv.</u> Orice propunere de modificare ar trebui să fie fundamentată pe o analiză detaliată a eficienței și aplicabilității acestei norme, lucru care, în prezent, nu a fost realizat.</p> <p>Totodată, este important de menționat că modificările frecvente ale legislației, mai ales în absența unei justificări solide, pot submina încrederea în procesul de reformă și pot genera incertitudine de implementare a noilor reglementări. O astfel de măsură trebuie să fie bine fundamentată și să rezulte dintr-o analiză aprofundată a impactului normei în practică, pentru a evita perturbări inutile în sistemul de evaluare și selecție a procurorilor.</p> <p>Se propune ca și membrii Colegiului de disciplină și etică să fie detașați, având în vedere că activitatea acestora implică o implicare pleneră și necesită independență deplină în exercitarea atribuțiilor. Examinarea cauzelor</p>
--	--	--

		<p>disciplinare și argumentarea hotărârilor adoptate sunt atribuții complexe, care presupun cunoștințe juridice specifice, timp și implicare constantă, motiv pentru care statutul acestora ar trebui să fie echivalat cu cel al altor structuri de evaluare și control.</p> <p>În prezent, norma legală prevede reducerea volumului de lucru al membrilor procurori ai Colegiului de disciplină și etică cu 50%, conform art. 83 alin. (11) din Legea nr. 3/2016, <u>însă această măsură nu elimină posibilele conflicte de interese și nici presiunile ierarhice la care aceștia pot fi expuși în exercitarea mandatului lor. Având în vedere că membrii procurori ai Colegiului își păstrează statutul de procurori activi, aceștia rămân subordonați la diferite niveluri ierarhice sau în relații colegiale cu procurorii ale căror dosare disciplinare sunt examinate, ceea ce poate afecta independența procesului decizional și obiectivitatea soluțiilor adoptate.</u></p> <p>Mai mult, ținând cont de același statut, de procurori activi, membrii procurori ai Colegiului sunt la rândul lor supuși evaluării performanțelor profesionale, iar <u>norma actuală care prevede reducerea volumului de lucru cu 50% nu este reflectată în criteriile și mecanismele specifice de evaluare aplicabile acestei categorii.</u> Această situație generează discrepanțe între atribuțiile pe care aceștia trebuie să le îndeplinească și modalitatea în care performanțele lor sunt apreciate, afectând astfel coerența și echilibrul sistemului de evaluare profesională.</p> <p>Totodată, trebuie remarcat faptul că <u>membrii reprezentanți ai societății civile pot proveni inclusiv din rândul avocaților, iar aceștia ar putea avea calitatea de apărători în cauze în care unii procurori sunt implicați în calitate de acuzatori, ceea ce poate genera riscuri privind imparțialitatea și obiectivitatea examinării cauzelor disciplinare.</u> Aceste circumstanțe creează vulnerabilități sistemice, care ar putea influența deciziile adoptate de Colegiu și, implicit, încrederea în mecanismul de răspundere disciplinară.</p> <p>Pe lângă necesitatea asigurării independenței și imparțialității membrilor Colegiului, <u>este crucial ca hotărârile acestuia să fie bine argumentate, în concordanță cu standardele de motivare specifice actelor jurisdicționale și disciplinare.</u> O fundamentare solidă a deciziilor nu doar că asigură legitimitatea</p>
--	--	---

		<p>soluțiilor adoptate, dar contribuie și la coerența practicii disciplinare și la creșterea transparenței în actul de justiție disciplinară.</p> <p>Prin urmare, <u>se impune o regândire a statutului membrilor Colegiului, inclusiv prin detașarea acestora pe durata exercitării mandatului</u>, pentru a garanta independența, imparțialitatea și obiectivitatea activității Colegiului de disciplină și etică. Această măsură ar permite o concentrare deplină asupra atribuțiilor specifice, <u>fără influențe externe care ar putea afecta calitatea procesului disciplinar și consistența hotărârilor adoptate.</u></p> <p>Respectiv, susținem ferm necesitatea instituției detașării membrilor, întrucât doar prin această măsură se poate asigura o independență reală și o eficiență sporită în activitatea mandatată, oferind astfel garanții palpabile privind obiectivitatea și imparțialitatea proceselor date în competență.</p> <p>Totodată, este necesar a se reglementa expres referitor la garanțiile membrilor detașați, și anume clarificarea situației funcțiilor din care au fost detașați și a drepturilor acestora la încheierea mandatului, pentru a asigura stabilitate profesională și a preveni eventualele incertitudini legate de reintegrarea lor în sistem.</p>
<p>Art.III alin.(3) (3) Membrii actuali ai colegiilor din cadrul Consiliului Superior al procurorilor își exercita mandatul pentru perioada pentru care au fost numili sau, dupi caz, aleși.</p>	<p>Se propune regândirea expunerii.</p>	<p>Ținem să notăm, că primordial este menținerea detașării membrilor.</p> <p>Textul alin. (3) trebuie revizuit și clarificat, având în vedere că, în prezent, doar doi membri ai fiecărui colegiu au fost aleși de către Adunarea Generală a Procurorilor (11.02.2025). Alegerea celorlalți cinci membri ai fiecărui colegiu este încă în desfășurare, urmând a fi realizată prin concurs organizat de Consiliul Superior al Procurorilor în perioada următoare.</p> <p><u>În context este necesar a se reține că, actualmente este în desfășurarea procesul de amendare a Regulamentului Consiliului Superior al Procurorilor</u>, în parte ce vizează reglementarea procedurile operaționale pentru desfășurarea concursurilor și criteriile de selecție a membrilor în Colegii. <u>Numai după această etapă va fi posibilă organizarea efectivă a concursurilor și finalizarea componentei depline a colegiilor.</u></p>

		<p>Prin urmare, <u>până la alegerea tuturor membrilor, prezentul proiect de lege poate intra în vigoare, însă aplicabilitatea sa va fi limitată doar la membrii deja aleși până la momentul intrării în vigoare a noii reglementări.</u></p> <p><u>În acest context, norma propusă adoptă o abordare diferențiată în ceea ce privește aplicabilitatea modificărilor legislative, având în vedere că nu toți membrii colegiilor au fost desemnați în prezent, ceea ce ar putea genera, în viitor, incertitudini cu privire la statutul celor care urmează să fie selectați ulterior.</u></p>
--	--	---